

Den gamle fiskaren och hans trogna hund : Sann berättelse

59 C Br. Fiskaren

National Library
of Sweden

N° 1.

Roman

Den gamle Fiskaren
och hans trogne hund.
(Sann berättelse.)

Fr.
(Bj)
1854

Göteborg,
Tryckt hos Anders Lindgren, 1854.

Den gamle Kildes

den gamle Kildes

(1848)

Östergötland

1848

Kungl. biblioteket

0 0000 000074208

Solen war i nedgående, aftonrodnaden glödde och kasta-
de öfver de hädangångnes grafwar en skön purpurglans,
hvilken likasom med törnrosor beströdde hwarje grafkulle.
Då buro några dåligt klädda arbetare en af furubräder
illa hofpogad likfista fram till kyrkogården. Den åtföljdes
icke af någon processjon; endast en gammal, ful hund linkade
bakom densamma. Ingen flockringning wälkomnade den
döde till de dödas hem, men deremot hördes från det närbe-
lägna wårds huset en lustig dansmusik, efter hvars takt bår-
rarne framstyndade och likasom dansande närmade sig kyrko-
gården. Ja en ibland dem, en äkta galgfogel, började till
och med hwißla en gatwisa, men hunden tog då genast till
att jemmerligen tjuta, så att han måste upphöra med sin
hwißling.

Inkomme på kyrkogården, nedsänkte de kistan hastigt i
graföppningen och gingo, utan att igenkasta denna, in på
frogen. Hwarföre skulle de wäl gjort några widare om-
skändigheter? Det war ju ett fattiglik, och de fingo ju för
sitt beswär endast en ringa betalning.

Den gamle dödgårswaren, sjelf mogen för skördemannens
lia, stödde sig mot sin spade med hwilken han börjat graf-
wens igenshyllande, blickade med öfnytt allwar efter de bort-
flände männen och utropade: De tro sig säkra och jag har
dock här inspärtrat många yngre än de! Långsamt och under
tyftnad fortsatte han derefter sitt arbete, och då han fullbor-
dat detsamma, astog han sin hatt, hofknäppte händerna och
bad ett fader-wår.

Detta war den dödes begrafning.

Och dock hade den döde varit en god menniska.

Dödgräfwaren ställde nu spaden och skyffeln åter in i benhuset och anträdde wandringen till sitt hem, ty nattens skuggor lägrade sig redan öfver de dödas hvilorum. Hunden war således den ende som icke hade gått sin väg.

Han allena wex icke ifrån grafwen. Han uppgaf klagande ljud och krassade på grafkullen, likasom wille han åter upphemta sin herre utur jorden. Men plötsligen upphörde han dermed, utsträckte sig på grafwen, nedtryckte hufwudet djupt i de lösa jordkörnorna och låg så tyst och orörlig, likasom han blifwit förwandlad till en grästen.

Under natten uppstod en storm. Det fanns många grafwar på kyrkogården, och flere bland dem woro pryddes med guldglänsande kors och sköna blommor samt bestuggade af hängbjörkar och tårpilar. Men stormen aflöswade dessa och hopade såwäl deras blad som de sköna blommorna inwid muren, på den fattige mannens graf, så att hunden nästan doldes under ett täcke af törnsosor, violer och förgätmigej.

Då trädde den gamle dödgräfwaren åter ut ur sin boning. Han såg den förödelse som den nattliga stormen anställt. Han såg huru det prunkande korset på den nyligen aflidne pastorns graf blifwit afbrutit inwid foten, så att denna under fallet upprifwit jorden på grafkullen. Han såg och huru rikligen den fattige mannens graf blifwit smyckad med blad och blommor. Då hopknäppte han sina magra händer och utropade röd: "Detta är Guds rättwisa!"

Dödgräfwaren försökte att med wänligt smek locka hunden från grafwen, men denne qwarblef dock troget på sin sorgepläst.

Det war den fattige fiskaren Roland som nu förjedes af sin hund.

Att han war fattig, hade jag icke behöft omtala ty om han hade varit rik, så hade ju många, i stället för ingen, med hycklad sorg och ljugande tårar följt honom till hans graf. Ja! Afwen tårar äro en köpmanswara!

Han war nu död, den gamle mannen; han war nu ändt-
ligen fullkomligt död. Halfdöd hade han förut warit un-
der loppet af så mångt sorgeår. Jag skall nu berätta hu-
ru härmed förhöll sig.

Roland hade lefwat såsom en from och rättskaffens man,
förwärfwat sitt bröd i sin anletes swett och war nöjd med
sin lott. Genom sin flit och sin tarflighet hade han hop-
sparat en liten summa, icke för si: ålderdom, utan för att
kunna uppfostra sin ende son, hwilket han innerligen älska-
de. Gossen gjorde hastiga framsteg, samt wisade owanliga
anlag och själsgåswor, men förrådde snart ett känslolöst hjer-
ta, hwilket fel den stackars fadren, till följe af hans blin-
da kärlek till sonen, tyvärr icke kunde bota.

Om fadren efter en riklig siffkängst godhertadt wille de-
la med sig deraf bland de fattiga, syntes sonen dysler och
missnöjd, och om fadren anmodade honom om att verkställa
fördelningen, så lemnade han alltid åt de fattiga de minsta
och magraste fiskarne.

En gång fick fadren ett besök af sin broder, som war en
temligen wälmående köpman i staden. Farbrodern glädde
sig öfwer sin broders framsteg och owanliga själsgåswor
samt yttrade till brodern: Din son passar icke för landet;
låt honom blifwa hos mig i staden. Du wet att jag är
barnlös. Jag skall draga försorg om hans vidare uppfostra-
ran och hoppas att han skall göra oss båda glädje.

Fadren blef mycket bedröfwad, då han hörde att hans son
skulle skiljas ifrån honom; men som han icke wille hindra
sin sons lycka, så gick han slutligen in på förslaget.

Fiskaren satt nu ofta i skymningen wid hafsstranden och
blandade med wågornas brus den frågan: Swad manne
Rudolf nu förehar? Den lilla hyddan hade blifwit fiskaren
för stor, då hans barn icke delade den med honom, och han
kände sig så ensam i densamma. Dagarne förflöto wäl
under mödor och arbete, men aftnarne woro honom så län-
ga, och hans nätter nästan sömnlösa.

Så satt han en gång sedan det redan börjat mörkna,

ännu qwar wid stranden och lyhönade på vågornas ensformiga brusande. Plötsligen hörde han från bryggan hwarest fiskarbåtarna plägade lägga till, ett tungt fall i watten och strax derpå ett doft, jemrande ljud. Fiskaren trodde genast att någon fallit i watten, ty barnen plägade leka på bryggan och söka i närheten af densamma efter brofoga kiselstenar och musflor. Roland lösfade hastigt sin båt från stranden och rodde skyndsamt till det ställe hwarifrån han hört ljudet. Wid stjernljusets matta skimmer såg han en mörk gestalt uppdyka — han fattade den med stark hand och upplyste den i sin båt. Intet menniskolif hade varit i fara, ty fiskaren hade räddat endast en hund. Det war en ful walp, som troligen med affigt blifwit kastad i watten, men Roland war icke nog hårdhertad att stöta den honom tackfamt smekande hunden ifrån sig; han tog honom med sig till hyddan och beredde honom en liggplats wid sidan af spiseln. Gråman, så kallade fiskaren honom, ty han war grå, wände sig snart wid sin räddare och fästade sig wid honom med en verklig hundtrohet. Det war fågnande för fiskaren att under hemfärden upptäcka Gråman springande fram och tillbaka under glädjehyttringar, och då båten kommit närmare, hoppade han i watten och saum emot densamma, hwari han då blef upptagen och under lustiga hopp bestänkte sin herre med watten.

Roland wandrade ofta till staden, för att besöka sin son, då äfwen Gråman medföljde. Men Rudolf kunde icke tåla hunden. Gråman hade alltid en ledsam dag, då fader och son träffades och han fick widkännas mången trampning af Rudolf, då denne war säker att icke fadren märkte det.

Så lunda förflöto år efter år. Rudolf hade wurit upp, men Rolands hår hade under tiden blifwit silfwerhwita och hans kinder bleknat. Han hade lefwat ett mödosullt lif och då war det ju naturligt att han icke kunde hafwa mycket frakter qwar på sin ålderdom.

Kort förrän Rudolf skulle resa till universitetet, inträdde han en dag oförmodadt i sin faders hydda. Han medförde

forgliga underrättelser. Fiskarens broder hade dödt och icke efterlemnadt någon förmögenhet. Rudolf försäkrade att det war honom omöjligt att utan fadrens understöd fortsätta sina studier.

Då öfwerlemnade fadren till honom beredwilligt sina mödosamt hoppsparade penningar, och behöll icke en skilling deraf för sin egen hjelp; ja, han gaf honom mer än han ägde, ty han lånade af wänner och grannar, på det hans son icke måtte lida brist eller hindras i sina sträfswanden.

Rudolf reste till det aflägsna universitetet. Fadren och sonen sågo hwarandra numera icke så ofta som förut. Rudolf skref blott då till fadren, när han wille hafwa penningar ifrån honom. Denne fördubblade sina sträfswanden för att kunna uppfylla sonens önskingar, men arbetet blef honom allt mera tungt, ty krafterna minskades. Dock minskade han icke sina ansträngningar, utan snarare ökade dem, ty Rudolf behöfde så mycket och med hwarje bref stegrades hans fodringar.

En morgon rodde han åter ut för att fiska. Hafvet war oroligt. Förebud till en annalkande storm wisade sig. Dock wille han icke blifwa hemma, ty dagen förut hade han emottagit ett bref från sin son, hwari denne begärde mera penningar. Den gamle Roland hade icke en skilling. Grannar och bekanta lånade honom ingenting mera, emedan de gamla skuldberna ännu icke woro tillfullo betalta. Han for därför åter ut på det böljande hafwet.

Gud gaf framgång åt den gamle mannens ansträngningar. Fiskfångsten lyckades öfwer all förhoppning; äfwen fann han ett stort stycke bernsten, hwilket han wäl måste lemna ifrån sig såsom kronans tillhörighet, men hoppades dock att derföre erhålla den bestämde belöningen.

Men han hade dröjt ute på hafwet så länge att den hotande stormen utbröt innan han kunde uppnå stranden.

Så skicklig sjöman den gamle fiskaren än war, woro dock hans krafter otillräckliga att under en sådan storm manövrera fartyget. Hans hydda låg långt ifrån byn. Bön-

derna kunde icke ana hans nöd och derföre icke heller sända honom någon hjälp. Redan en timma hade han haft stranden i sigte utan att kunna uppnå den. Om han genom sina ansträngningar lyckades att något närma sig densamma, så kastades han af de återsvallande vågorna tillbaka. Gråman stod på stranden, blandande sitt tjut med stormens dån. Slutligen då Roland blifwit nästan wannmäktig af misshälfade ansträngningar, slungades båten af en jättevåg långt in i den sandiga bugten, hwarest den låg säker, men genom den wäldsamma stöten förlorade fiskaren jemmwigten och störtade i watten. Samma våg som hade räddat hans båt, kastade honom sjelf, wid des tillbakaswall, åter ut på hafsrhymden. I sina yngre år hade Roland warit en flicklig simmare; men nu, efter sina ofantliga ansträngningar, skulle det blifwit honom ganska swårt, om icke omöjligt att uppnå stranden. Han skulle säkerligen hafwa omkommit, om icke Gråman skyndat till hjälp. Den numera stora och starka hunden frälsade sin herre, lifasom han sjelf förut blifwit frälsad af denne.

Hans misshöde ådrog honom en stark feber, som länge fängslade honom wid sjukfängen. Förkylningen hade intverkat menligt isynnerhet på hans ögon, ty efter den tiden blef hans syn allt swagare. Men han glömde alla lidanden, glömde sig sjelf helt och hållet, ty man hade bringat honom den glädjande underrättelsen att Rudolf slutat sina studier och skulle den nästa söndagen, i egenkap af Theologie-Kandidat hålla profpredikan. Den söndagen låg den gamle, nyh från sjukbädden uppstigne mannen, på sina knän och bad till Gud för sin sons wäl. Hans hjerta klappade hårdt, då han tyckte sig se sin son på predikstolen, samt höra honom tala till den lyfnande församlingen, och han bad innerligen till Gud att allt måtte gå wäl för hans älskade son.

Gud hörde den gamle mannens bön. Rudolf skref att han med heder bestått alla pröfningar och att han hade hopp om att snart kunna erhålla en indräktig funktion.

Huru lycklig war icke nu fadren! Wäl swedo hans swaga ögon smärtsamt, men det war ju blott glädjetårar som förorsakade swedan.

Efter den tiden uteblefwo breswen från sonen, och på mycket länge erhöll han icke någon underrättelse ifrån honom.

Då kom en wandrare till byn och berättade: Rudolf har sedan ett fjerdedels år förestått ett kyrkoherde=embete och är förlofwad med den rike borgmästarens dotter samt skall snart hafwa bröllop.

Hwilket ny glädje för fadren. Det föreföll honom wäl besynnerligt att hafwa erhållit denna underrättelse af en fremmande och icke af sonen sielf, men fadershjertat fann tusende ursäkter för sonens tyftnad. Dock hade den gamle mannen numera ingen ro i sin hydda; han längtade att åter se sin son och att glädjas öfwer hans lycka. Ehuru han ännu icke war fullkomligt tillfrisknad, fattade han dock sin wandringsstaf och begaf sig på vägen. Det förstås att Gråman följde honom.

Till fölle af den gamle fiskarens mattighet warade resan flera dagar. Tidigt en söndagsmorgon inträdde han i staden, der hans son war kyrkoherde. Klart ljödo klockorna i kyrkatornen och kallade till gudstjenst. Ankommen till wärdshuset såg han wärdinnan och hennes dotter högtidsklädde och just i begrepp att gå till kyrkan. Swem predikar i dag frågade Roland: wår unge kyrkoherde, swarade frun; han är en förträfflig talare. Den gamle mannen kunde knappt swara af glädje och rörelse. Hastigt nedlade han sin ränsel i ett hörn af rummet och dislockade Gråman. Det klofa djuret nedlade sig på den honom anförtrrodde ränseln, och Roland war då försäkrad att hunden, under hans frånvaro, icke skulle lemna sin waktpost.

Med de saligaste känslor ilade den gamle till kyrkan. Han skulle se sin son i hans nya wärdighet, beundrad af den andäktiga församlingen, och han skulle höra honom såsom lärare förkunnande det heliga ordet. Det war nästan som om glädjen utmattade honom ännu mera än den nyh öfwerståndna sjukdomen. Trött och swag wandrade

han till kyrkan. Denna var öfverfull och alla åhörarne klädde i högtidskläder. Den gamle mannen vågade icke att i sina slitna, gammalmodiga kläder gå fram i kyrkan. Han ställde sig dertföre tätt inom dörren och bad der obemärkt sitt fader-wår. Då tystnade orgeln och sången. Ett par minuter förgingo under wäntan. Ändtligen uppsteg hans son på predikstolen. Rudolf war verkligen en utmärkt talare och allt hwad han sade och lärde, tycktes komma från djupet af hans hjerta. Han talade om tacksamhetens pligt, så warmt och så innerligt att alla åhörarne blefwo rörde. Men ingen uppfattade hans ord djupare än hans gamle fader som, osedd bakom pelarne, gaf sina tårar fritt lopp. Först då gudstjensten war slut lernade äfwen Roland kyrkan. Han kände sig så lycklig då han kom ut gatan, han såg numera allt i en skönare dager, han tyckte solen wara mycket klarare och himmelen långt mera ren och blå än någonsin. Från kyrkan gick han direkt till presthuset. Men der fick han den underrättelsen att presten icke war hemma, utan hade begifwit sig till borgmästaren, hos hwilken hans bröllopp i dag skulle firas. Han hade således kommit just på sin sons heders och glädjedag. Han wände dertföre sin kosa till brölloppshuset, men dit ankommen blef han tillfrågad af betjeningen om sitt ärende. Fiskaren nämnde icke sitt namn, ty han wille öfverrassa sin son, och bad dem dertföre anmäla för Herr kyrkoherden att någon önskade få tala med honom. Härpå fick han det korta swaret att kyrkoherden nu sitter wid middagsbordet jemte sin brud och får icke beswäras. Men den gamle Roland lät icke afwisa sig, utan bad att få anmält att han hade en angelägen helsning att öfverbringa till Herr kyrkoherden. Då ändtligen beqwämade sig en af betjenterna att införa den gamle i ett sidorum. Der måste han wänta ganska länge. Han hörde tjänstfolket springa upp och ned samt, då dörrarne öppnades, skön musik och många glädjetryningar. På honom själf tycktes ingen tänka. Slutligen wisade sig sonen; men dennes blickar mötnade, när han igenkände sin gamle fader. Hwad will ni

här, sade han; hvarföre kommer ni hit med ett sådant utseende? Fadren missförstod dessa ord. Kyrkoherden lystade nemligen på Rolands torftiga drägt, men Roland trodde att han menade ansigtets blekhet och hans lutande ställning samt svarade dertföre: Jag har varit sjuk, min kära Rudolf, men jag har dock förmått att tillryggalägga den långa vägen till fots, för att se dig och glädja mig åt din lycka. Sonen genwälte härtill med förtretad ton: Det får ingen se er här! Hvad skulle wäl min bruds stolta släktingar säga, om de fingo weta att min fader är en fattig fiskare, men återtog sedan mildare: Om ni icke will hindra er sons lycka, så måste ni genast gå härifrån. Jag skall skrifwa till eder och måhända då och då sicka er något understöd, men endast på det wilkor att ni nu genast lemna detta hus och denna stad.

Med dessa ord gick han ifrån sin fader, utan att afwaktat hans swar. Hvad den stackars åldrige mannen kände efter detta bemötande, är min penna alltför swag att skildra. Likasom gripen af wanwett flirrade han länge framför sig och endast långsamt blef det honom begripligt att sonen blygdes för sin fader. Och denne son war hans barn, hans eget barn, hwilket ännu för få timmar sedan offentliggen uti Guds hus talat så hjertligt och själsfullt om tacksamhets pligten. Wår frälsare sade: "icke alla de som ropa: herre, herre, skola inkomma i min himmel" och det står äfwen skrifwet: Hysklare och lögnare skola dömas af Gud!

Ännu stod den gamle qwar, försänkt i bittra tankar, till en tjänare kom till honom och sade: Ni måste gå bort härifrån. Herr kyrkoherden har befallt mig att föra er ut genom en bakdörr, så att ingen får se er.

Fiskaren åtlhydde befallningen. Hans sista hopp, det frönaste, det ljuswaste af alla, förswann. Hvad honom wederfarits, war icke någon dröm; det war den hårda, falla werkligheten.

Återkommen till wärdbuset, sprang honom Gråman wänligt tillmötes. Men den gamle mannen gaf nu ingen aft

på det trogna djurets glädjeyttringar. Han lyftade sin ränself på ryggen och wandrade i djup bedröfwelse ifrån staden. Utkommen på landsvägen ljödo ännu alltid sonens owänliga ord honom i öronen. Det war likasom han genom gråt wille lindra sin smärta, men de sjuka ögonen kunde icke gråta, endast swida, ty deras tårefälla hade redan för länge sedan flöddat ut för den älskade, men så grymt otacksamme sonen.

För det första nattlägret måste han utbetala sin sista respenning. Han hade nu intet mera qwar, den gamle, fattige mannen. Och dock hade han ännu långt igen till hemmet.

Allt tröttare och mera långsamt fortsatte han den nästa dagen sin wandring. Åswen Gråman hade blifwit trött, ty han sprang icke mera öfwer fälten för att jaga småfoglar och fjärilar.

Då skymningen inträdde nalkades de ett wärds hus, som låg högt uppe på en kulle. Roland uppnådde detsamma, men i den högsta utmattning. Då han inkommit, nedsjönt han af trötthet i en wrå. Wården framträdde till honom, och då han bemärkte den gamles torstighet, frågade han barfst: Har ni penningar att dermed förut betala nattlägret?

Fiskaren omtalade då att han för förra nattlägret utgifwit det sista han hade qwar i penningar.

Då får ni icke wara här längre, röt wården. Packa er genast härifrån!

Gråman morrade: Den tjocklemmade och hårdhertade wärds husmannen kastade en blick på det trogna djuret och sade: Om ni öfwerlemnar hunden till mig, så skall ni få ett åstommal och blifwa qwar här öfwer natten.

Likasom Gråman hade förstått wårdens ord, wisade han honom sina hwita, skarpa tänder så fiendiligt, att mannen förskräckt ryggade tillbaka, och fann för godt att sätta sin tjocka lekamen i säkerhet. Roland deremot uppreste sig åter och gick åtföljd af hunden derifrån.

Allt mattare och mera långsamt framstred de båda wän-
nerna bredwid hwarandra på landsvägen.

Det hade slutligen blifwit natt och den gamle kände sig
så uttröttad, att det war honom omöjligt att taga ett en-
da steg längre. Han neblade sig under en buske wid vä-
gen och Gråman placerade sig wid hans sida. Wid mid-
nattstiden uppfom ett svårt owäder. Kalla regnsturar ned-
störtade på den gamle mannen, så att han blef alldeles ge-
nomvåt och hans kropp darrade af köld. Hunden smög sig
tätt intill och wärmdde honom.

Emot morgonen upphörde regnet, och den gamle wänta-
de med otålighet på att det skulle dagas. Han hörde
menniskor färdas förbi honom, hörde hästhoftornes tramp-
ningar och wagnarnas rullande, samt förnam huru solens
strålar wärmdde honom, men förgäfves wäntade han dock
att det skulle dagas — förgäfves — ty allt förblef lika
mörkt och omöjligt att urskilja som under den regniga
natten.

Och lika långsamt som han nyss wunnit full öfwertygel-
se om sonens otacksamhet, lika långsamt kom han nu till
den förfärande öfwertygelsen: Du är blind!

Ja, han hade blifwit blind! Nattens kyla i förening med det
myckna regnet hade tillintetgjort hans synförmåga.

Då kom en bonde åkande. Han bemärkte den gamles
olyckliga belägenhet och förde honom hem till hans by.

Roland hade alltid varit en god människa, med ett mildt,
deltagande och kärleksfullt hjerta. Han hade så mycket han
kunnat, hulwit många fattiga och aldrig bortwisat någon
behöfwande från sin hydda. Detta erkändes allmänt af hans
grannar, och de förbundo sig dersöre gerna att lemna den
hjälpbehöfwande gubben något understöd. Detta war dock
så litet, — knappast tillräckligt att uppehålla lifwet; men
Gråman blef då för sin herre en ny hjälpare.

Hunden war hela bhungdomens älskling, ty han kunde
så många konster; ishynnerhet war han ganska flitlig dy-
fare. Ett ibland barnens mest omtyckta nöjen war att ka-

sta små kopparmynt i wattnet, hwilka då Gråman genast upphemtade och hembar till sin herre, under många tackfamma hwistningar på swansen. Somliga af gösarne försökte att narra honom, i det de kastade stenar i stället för mynt uti wattnet. Men det kloka djuret lät icke länge bedraga sig. Hans skarpa ögon woro nppmärksamt rigtade på den kastandes hand, och om han då märkte något bedrägeri, så dykade han icke, oaktadt både lock och pock. Zhymerhet på sön- och högtidsdagar war Gråmans inkomst riklig, ty då besöktes den lilla wackra byn af många främmande, och dessa woro ofta roade af att åskåda hundens dykarekonst.

Såwida icke wädret war alltför fult, såg man hwarje morgon en gammal blind man långsamt wandra ned till stranden. En hund war hans ledare och följeslagare. I den blindes hand war en ändan af ett snöre, hwars andra ända hunden fasthöll med tänderna. Det war werkligen rörande att se med hwilken omsorg och försigheit hunden wägledde den silfwerhåriga gubben, och huru han warnade honom för hwarje felsteg och hwarje fara.

Hassranden war ännu alltid den plats der siffaren helst wistades. Då satt han på någon torr sandfulle, i det wärmande solskenet. Ömsom lyknande på wågornas brus, ömsom framwiskande några uttryck af sorg eller gränelse och ömsom smekande sin trogne wän och följeslagare, hwilken, så snart byns ungdom församlat sig, för dem npprepade sina wanliga lekar och konster. Inbröt astonen eller hotade ett owäder, drog han så smått i sin herres kläder, och begge wandrade då hem till hyddan, hwarest Roland ännu mera än under den klara himmelen, war i saknad af ljustets wälgörande inwerkau.

Så förflöto twänne år. Rudolf stref icke och fadren förnam under hela den långa tiden ingen enda underrättelse från sin otacksamme son.

Sommartiden besöktes byn af resande från den närbelägna badorten. Anledningen till dessa besök war en sägen att fordom, icke långt från byn, funnits en rik och stor stad,

som genom en underbar naturtilldragelse nedsjunkit i hafwets djup. Då wattenytan war lugn och spegelklar, kunde man se en mängd stora stenar på botten, som werkligen hade någon likhet med torn, portar och hwalf. Wäl smålogo somliga af de resande, då de hörde siffrarne berätta den underbara sagan om den sjunkna staden, men de kommo dock för att både höra och se.

En dag seglade en praktfull båt intill stranden och landade wid bryggan. Uti båten satt en ung fru wid sidan af hennes man. Wid deras fötter, på mjuka mattor, lekte en skön gose af ungefär sex års ålder, med blommor och snäckor. Gråman war på sin plats, omgifwen af sina lekfamtaler, de ystra bondpojkarne, och började just då sina konster. Snart bleswo de främmande allt mera woade af hunden. De kastade små silfvermynt i wattnet, hwilka af hunden uppfiskades, ofta inman de hunnit botten, och genast framburo's till hans herre. Den lilla gosens ishynerhet hade mycket nöje af hundens sticklighet. Sina blommor och snäckor wille han icke mera bry sig om, utan kastade heldre de silfverpenningar han för detta ändamål erhöll af fadren, den ene efter den andre långt ut i wattnet, och jublade högt hwarje gång. Gråman uppdykade med sitt byte, samt undrade endast öfwer att hunden icke återbringade penningarne till honom, utan öfwerlemnade dem alla till den blinde mannen.

Nu fyllde fadren gosens hand med små silfvermynt. Pass på hund! ropade den lille slöfaren och ett silfverregn nedföll i wattnet. Gråman hoppade genast efter. Men gosens lutade sig, för att bättre kunna se hunden, för långt utöfwer båtrelingen, förlorade derwid jennwigten och föll i hafwet. Med ett högt ångestskri nedsjönk modren affwimmad i båten och afwen fadren förlorade besinningen. Båtkarlarne woro gångna i land och hade aflägsnat sig. Inngen af det äldre bysolket war närwarade. Bondpojkarne sprungo försträcka omkring och skreko; ingen af dem hade nog fatning att genast hjälpa eller anställa hjälp. Annu

en gång syntes gossens hvita arm öfver wattenytan, men förswann snart åter i djupet. Nu först sprang en af pojfarna till byn för att hemta hielp, men hwilken naturligtwis skulle komma allt för sent.

Till den blindes bron trängde ångestropet: "Gossen har fallit i wattenet," och han hörde modrens jemmerstri. Djupt skakad af dessa safsfulla ljud, uppreste han sig dock med själsnärwaro, famlade med händerna framför sig och ropade ångestfullt: "Gråman, Gråman."

Da syntes wattenytan i närheten af båten komma i en häftig rörelse och swelling. Ett slåsande och frustande ljud hördes. Hunden blef synlig, fasthållande barnet i kläderna. Med synbar ansträngning höll han sig och barnet uppe. Medosamt uppnådde han stranden och bar barnet till sin herre.

De andra barnens glädjerop underrättade föräldrarne att deras eget barn blifwit räddadt. De ilade i land och sågo med den innerligaste glädje och förtjusning sin älskning leende emot sig, blek och dryppande wät ligga i den blinde gubbens armar.

Likafom det ofta händer i lifwet, förwandlade sig äfven nu den djupaste sorg i den högsta glädje.

Efter en stunds förlopp satt gossen, helt glad och lugn — ty barnasjålen har ingen hägkomst af försträckelse eller smärta — lekande med sin räddare och räckande honom den ena stora smörgåsen efter den andra, hwilka Gråman läto sig rätt wäl smaka.

Nu manade fadren till hemsfärd. Men den lille gossen wille icke lemna sin räddare, utan höll honom ömt omkring halsen och bad föräldrarne att de måtte medtaga hunden. Men likafom denne hade förstått gossens önskan, gjorde han sig genast lös ifrån honom, och låt icke mera locka sig med smörgåsar utan smög sig tätt intill sin herre, och blickade med sina kloka ögon upp till de främmande, alldeles som wille han säga: Den som will hafwa mig, måste taga min herre med.

För att lugna sitt barn, gick fadren bort till den gamle mannen. Men då han kommit nära intill honom, syntes hunden icke mera taga hans uppmärksamhet i anspråk. Han forskåde länge i den gamles halfslutna ögon och frågade honom med deltagande: huru blef ni blind?

Roland berättade nu hvad som wedersårits honom. Tiggande undersökte den främmande, herrn gubbens ögon ännu en gång och sade sedan till honom: Er hund har råddat mitt barn. Måhända kan det lyckas mig att utöfwa wedergällning och återgifwa synförmåga åt edra ögon. Kom till mig i morgon. Jag är Konungens lifmedikus, Stjernstråle.

Åf en innerlig, glädjefull tacksamhet för detta sköna hopp, nedföll Roland för läkarens fötter. Gråman omdansade båda under idkligt hwistande med swansen. Den lille gossen gaf sig tillfreds, då han blef lofwad att hunden i morgon skulle komma till honom och sedan länge få bli qwar.

Då den gamle anlände till badorten, hade Lifmedikus Stjernstråle blifwit af en förnämlig patient inkallad till staden. En wagn stod förspänd för att afhämta sifkaren och hans hund till herr Stjernstråles boning.

O! hwad den gamle och hans hund blefwo wälkomna. Roland fick ett eget rum, försedt med alla beqrämligheter. Den lille Olinthus emottog sin favorit med ett ouppåtligt öfwerflöd af delikata smörgåsar, stora stekstycken och mörghulla ben. Gråman hade aldrig, om icke möjligen i sina drömfantasier, smakat en sådan sällhet.

Dagen derpå opererade lifmedikus Stjernstråle, med fullkomlig framgång, den gamle sifkarens ögon.

Ljus! Ljus! Hwilken oändlig sällighet innefattar icke detta ord; allt hwad som kan lyckliggöra menniskan, samt höja hennes ande till dess och ljusets oändligt kärleksfulle upphöfsmän. Mörkret är olyckans moder, likasom okunnighetens är brottets, men ljuset är lifwets, hoppets lyckans, kärlekens och sällhetens ewiga och gudomliga urkälla.

Då den medicinska behandlingen af den gamles ögon war

fulländad, och läkare hade förklarad honom att han numera icke hade behof af kammarens artificiella skynning, samt att han när som helst kunde gå ut för att njuta af naturens herrlighet, då wände Roland sina steg först till Guds ords tempel, för att i kärleksfull ödmjukhet tacka och lofwa naturens herre för hans mildhet och hans förbarmande.

Det föreföll då gubben som om han förut skulle hafwa sett denna stad och denna kyrka. Han tyckte sig någon gång, för många år sedan, hafwa wandrat på dessa samma gator, och hans sista twiswel härom förswunno, då han inträdde i templet: Det war nemligen detsamma i hwilket han fordom hört sin son predika.

Och likasom då, war kyrkan äfwen nu uppfylld af andäktiga menniskor. Likasom då ljödo äfwen nu orgeltoner och lofsånger, men den prest som nu uppsteg på predikstolen, war icke hans son; det war en för honom fullkomligt obekant person.

Läkaren hade hittills af siskarens öden endast haft sig bekant omständigheterna wid förlusten af hans syn. Men följande dagen inträdde han till Roland, betraktade honom länge och forskande, hwarefter han fattade hans hand och sedan han räknat pulsslagen, sade han: Ni är nu fullkomligt tillfrisknad. Åger ni nog krafter och sinnesstyrka att följa mig till en döende, som längtar att få se och tala med eder?

Denna fråga war så sällsam och läkarens stämning så upprörd. Det tycktes honom som om hans eget hjerta genast gifwit ett bifallande swar på denna begäran. Med darrande steg åtföljde han läkaren till den döendes boning.

Då begge inkommit, tillslöto sig dörrarne lika tyst som de öppnats. Mjuka mattor woro utbredda på golfwet, för att göra de gåendes steg ohörbara. Läkaren och den gamle inkommo i ett rum, hvars fönster woro tillslutna, så att endast en swag skynning herrskade derinne. I en praktfull säng låg på sidendynor en sjuk och blek man som, då han förmärkte de kommande, sträckte sina afmagrade armar emot

den gamle fiskaren och stammade med ånger och förtwiflan:
"Fader, förlåt mig!"

Åf, en fader kan sällan länge harmas på sitt barn! Åfwen Roland hade för länge sedan förlåtit sin son. Han nedföll på knä wid hans säng, och icke hans läppar, men hans tårar uttalade den önsföde förlåtelsen.

Då omfattade den döende sonen sin faders händer och med blickarna rigtade mot himmelen, slämtade han: "Måtte åfwen du, allgode förbarmare, förlåta mig!"

Sonens död påstyhndade slutet af fadrens sorgfulla lefnad. Han gret icke; han klagade icke. Hans smärta war för djup att uttrycka sig i ord och tårar. Under oafbruten tystnad wandrade han omkring, och blef med hwarje dag allt blefare och swagare!

Åfwen Gråman tycktes ej wara densamma som förr. Han hade förlorat hela sin liflighet. Nästan känslolös låg han wid sin herres fötter, under det denne, från tidigt om morgonen till sent om aftonen, satt på sin sons graf.

Lifmedikus Stjernstråle war bortrest med sin familj, då Roland en morgon insjuknade och dog redan samma dag på aftonen. Hans skilsmessa war tyst och lugn, ty ingen såg den sista blicken från hans ögon, och endast den trogne hunden war inne i rummet då han dog.

Som ingen kände den döde och man blott wiste att han lefwat af läkarens barmhertighet, begrofs han utan några ceremonier.

Då dödgräfwaren, dagen efter Rolands begrafning, inträdde på kyrkogården, låg hunden ännu i samma ställning som förut, på grafwen. Den gamle berörde honom sakta, men hunden rörde sig icke.

Den tredje dagen war Gråman död. Han låg på sin herres graf, såsom en prydnad i högret, sannare bemärkelse än alla kransar och blommor, ty hans trohet och hans tillgifwenhet hade icke warit hysklad eller hals, utan verklig och fullkomlig.

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8

Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Centimetres

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

